

Politika / Intervju

NEMA NIKAKVE DVOJBE DA JE SANADER BIO VEĆI SOCIJALDEMOKRAT OD MILANOVIĆA. OVO JE SADA LIBERALNA POLITIKA

VILIM RIBIĆ PREDSJEDNIK MATICE HRVATSKE SINDIKATA

Piše: MARKO BIOČINA/VLM

SNIMIO: ROBERT ANIĆ/PIXSELL

olega, pa mi se zapravo u 90 posto toga slážemo. U drukčijim okolnostima ponudio bih vam člansku iskaznicu – rekao mi je čelní čovjek Matice hrvatskih sindikata Vilim Ribić nakon burnog dvoipolsatnog razgovora. Zahvalio sam na ponudi, iako se u biti radio o komplimentu. Naime, Vilim Ribić, nipošto ne spada u kategoriju jednostavnih sugovornika. Tvrđ je, uporan, a često i lako zapaljiv. Na svojim stavovima inzistira, a spremjan je oko toga raspravljati satima. Slušajući njegove verbalne tirade tijekom intervjuja u više sam se navrata zapitao – ako ovako izgleda razgovor, kako tek izgledaju pregovori s ovim čovjekom? Iskusili su to članovi svih hrvatskih Vlada tijekom posljednjih 20 godina, a najmanje su strpljenja pritom, ispadu, pokazali dužnosnici

ove aktualne. Najavili su unilateralno smanjenje plaća u javnom sektoru od 3 posto, a Ribić je odgovorio pozivom na rušenje Vlade. Da priča nije blef, vidi se i na precizno razrađenom hodogramu napisanom na ploči u zakrčenom Ribićevu uredu. Konzultacije, štrajk upozorenja, opći štrajk, referendum, kaos... Takav scenarij možda je i naj-ozbiljnija prijetnja stabilnosti Vlade u ovom trenutku.

„Najavili ste da idete i rušenje Vlade, a HDZ-ov čelnik Tomislav Karakmaro poručuje da to ne želi jer bi destabilizirao zemlju prije ulaska u EU. Ispada da su sindikati i oporba zamijenili uloge?

Nas ne zanima puno što radi HDZ. Mi imamo svoju agendu, ciljeve i aktivnosti. Ne mislim da možemo našteti ulasku u EU. Kad smo procjenjivali da bi se takvo što moglo dogoditi, odobili smo sudjelovati na Facebook prosvidima. Sada tako kve opasnost nema. Uostalom, pitanje je hoće li naši članovi uopće prihvatiti inicijativu i hoće li referendum o nepovjerenju Vladi biti uspješan.

„Znači li to da održavanje velikih prosvjeda i općeg štrajka još nije sigurno?

Naravno da nije. Tek moramo vidjeti što

će o svemu reći naši članovi. Nismo ni vojska pa da svaki rade po zapovijedi.

„Niste li se onda malo zaletjeli?
Pozvali ste na rušenje Vlade, a još ne znate podržavaju li tu ideju vaši članovi.

Ne, nismo mi ti koji su najavili, već su mediji najavili ono o čemu smo mi tek počeli razgovarati. Netko možda s ovom vladom nešto može razgovarati. Ne znam tko, ali znam da mi ne možemo. Dulje od 12 mjeseci nismo bili u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta. Milanović nas je primio samo jednom, prije 13 mjeseci. Gospodarsko socijalno vijeće trenutačno ne radi. Za nas je ovo crnobjela situacija. Nemamo što izgubiti.

„A što ako vaša inicijativa propadne?
U Vladi će onda imati rezima kazati: Ribić je pozivao na rušenje Vlade, s njim više ne želimo razgovarati.

Ako je problem u Vilimu Ribiću, onda problema nema. Ako sam ja prepreka da Vlada uspostavi razuman dijalog sa sindikatima, sigurno cu ponuditi ostavku. Slobodno to napišite.

„No, razumljivo je da su u Vladi ižuti. Pozivom za rušenje Vlade, htjeli ili ni htjeli, radite u korist HDZ-a.

Ne, mi radimo isključivo u korist građana,

a da nema pojma što radi i da nema što ponudit u budućnosti.

„A HDZ ima?
Nema. Jednostavno, svatko novi mora doći do zaključka da postojeća politika i SDP-a i HDZ-a, a osobito ekonomski, ne daje rezultata. Ako postojeći kojim slučajem i ostanu, i njima će to biti dobra lekcija. Uostalom, pitanje je i legitimeta. Ne zaboravite da je za aktualnu vlast glasao tek svaki četvrti građanin, a sad ih vjerojatno podržava tek svaki četvrti od tih koji su glasali za njih.

„No, Vlada je mandat dobila na

četiri godine. Nije li to što govorite relativizacija demokratskog izbornog procesa?

Nije. Dio demokratskog procesa su i prijevremeni izbori. Uz vlast ide i odgovornost. Gdje je odgovornost za to što su nakon osam godina u oporbi vlast preuzeći potpuno nepripremljeni? Gdje je odgovornost za to što su birace prevarili neistinitim obecanjima? To nas zanima, a tko će slijedeći preuzeti vlast, odlučit će građani.

„Ipak, teško se oteti dojmu da ste HDZ osam godina tolerirali, a sad SDP rušite jer u godinu i pol dana nije uspio sanirati posljedice onoga što je HDZ u tom periodu radio.

Zar me kupnja državnih obveznica, kako ne bismo pročerdali pare svojih članova

AKO SAM JA PREPREKA SPORAZUMIMA VLADE SA SINDIKATIMA, PONUDIT ĆU OSTAVKU

Politika ili sindikat, svejedno je. Prezir prema politici je kontraproduktivan, kao da zbog pokvarene hrane odbijate jesti.

Jednostavno, svatko novi mora doći do zaključka da postojeća politika i SDP-a i HDZ-a, a osobito ekonomika, ne daje rezultata. Ako postojeći kojim slučajem i ostanu, i njima će to biti dobra lekcija

Tko kaže da nema novca? Liječnicima su nedavno povisili plaće, što ja toplo pozdravljam jer na tom području poštujem kolektivni ugovor. To sigurno nije zato što je ministar Mrsić liječnik

Umjesto nekadašnjeg krznog poreza, koji je uistinu bio harač, zašto ne bi uveli krzni prirez? Porezna osnovica za taj namet bio bi porez na dohodak, a kako je on progresivan, automatizmom bi bilo osigurano da bogatiji snose znatno veći teret od onih koji zarađuju manje

To je gruba simplifikacija naše pozicije i ne odgovara stvarnosti baš ni u čemu. Protiv Sanaderove vlade organizirali smo dva puta najveći štrajk u državi, 2006. i 2009. Nakon toga imali smo potpisane ugovore i nismo po zakonu smjeli štrajkati, a oni su ipak imali toliko skrupula da te ugovore nisu dirali, za razliku od sadašnjih nasilnika koji su zakonom skršili kolektivne ugovore.

Da li je Sanader zapravo bio veći socijaldemokrat od Milanovića?

U to nemaju nikakve dvjobje. Sanader je ostavio sotonske tragove u hrvatskoj politici, pozirao je kao demokršćanin, ali se ponašao socijaldemokratskije od Milanovića. Ovi sada je liberalna politika, a Milanović, kao liberal, po vlastitim riječima, zapravo je sa svojim društvom „lako čemo“ uzurpirao socijaldemokratsku ideju. HDZ, je pak, održavao i jačao etatističku ekonomiju, podupirao tzv. ortakčki kapitalizam i vodio nakaznu socijalnu politiku. Dakle, obje su stranke štetne za razvoj Hrvatske. Hrvatskoj treba nešto drugo.

Da li je logično da se razina prava smanjuje ako država nema novca da ih postoji?

Tko kaže da nema novca? Liječnicima

su nedavno povisili plaće, što ja toplo pozdravljam jer na tom području poštujem kolektivni ugovor. To sigurno nije zato što je ministar Mrsić liječnik. Socijalnu pomoć i dalje primaju oni kojima ne pripada. I dalje imamo tisuće lažnih branitelja. Nijednu od tih neracionalnih stvari nista nije rješila, već odmah „udri po najbogatijima u zemlji, pa učiteljima“. Sodoma i Gomora! Koji je to politički moral? Mi na to ne pristajemo.

Da li su vaše plaće stećeno pravo, već istak ekonomske vrijednosti vašeg rada. Uostalom, ako vaš poslodavač nema novca da vam plati, svi kolektivni ugovori svijeta malo vam vrijede...

Ako moraju poštovati ugovor s bankama, moraju i sa svojim narodom. Dakle, naša cijena rada nije odraz ekonomske vrijednosti našega rada, na žalost, već jednostrane odluke politike. Politika se svako malo naruga i pogra ekonomskom vrijednošću našega rada. To da novaca nikada nema za prosvjetite jedan je od najvećih idiotizama ove zemlje.

Da, mi smo za otpuštanje neradnika. Zašto bi neradnici primali plaću? Sindikati nisu zaštitnici neradnika. Većina našeg članstva su radnici, i oni ne pod nose neradnike među sobom. Dakle, mi smatramo kako onaj za kojeg u javnom sektoru nema posla ili je loš radnik mora snositi jednakne konzekvencije kao

i u privatnom sektoru. Koliko puta to moramo reći da nas se čuje?

Da oni to nazivaju prodikama, no samozato što su nesposobni odgovoriti na osnovno pitanje. Postoji višak radne snage, postoji dovoljno novca – u bankama, postoji i višak radne snage. Kako to da država to sve ne može povezati i staviti u funkciju? Kakvo je to društvo, kakva je to politika? Kapitalističko društvo u neoliberalnoj i nenačodnoj politici.

Kritizirate kapitalizam, no sasvim se dobro snalažite u njemu. Zaradu ste ostvarili i ulazići na burzi.

Kao prvo, mi nismo protiv kapitalizma. Pa čak ne mislim niti da je neoliberalni kapitalizam najčišći zlo na svijetu. Pogledajte Kinu. Tamo je 500 milijuna ljudi iz krajine bijede pretvoreno u srednju klasu. Mi samo smatramo da postoje bolji, pravedniji i ekonomski uspješniji modeli kapitalizma, kao što je primjerice nordijski. A na burzi ne ulazeći.

Pa zar ne kupujete državne obveznice?

Da, to je bio jedan od načina na koji smo očuvali vrijednost našeg novca.

S jedne strane kroz sindikalnu borbu od države tražite određena prava, a onda zarađujete na kamata koja država plaća da bi ta prava omogućila.

Pa gdje je tu onda razlika između vas i bilo koje velike svjetske banke, npr. Goldman Sachs, koja kupuje hrvatske obveznice?

Država ne plaća kamate da bi ta naša prava omogućila, već zato što se zadužila za sve i sva, od mirovinu do zdravstva, dugova za ceste, investiciju itd. Golema je razlika između Goldman Sachs-a i nas. Goldman Sachs je ključni akter svjetskog kapitalističkog sustava, koji taj sustav održava i stvara, sindikat kao mikrograđ u tom sustavu mora plivati. Ja takav sustav ne zagovaram, no moram mi se prilagoditi ako ne želimo prečerdati pare svojih članova. No zar me kupnja obveznika čini neoliberalom? Zar sam ja neoliberal zato što gradimo sindikalnu zgradu?

Zašto uopće gradite tu zgradu? Mogli ste uložiti i u fond za nezaposlene, prekvalifikaciju otpuštenih članova...

Imamo mi i fondove. Ne brinite se. No,

vlastiti je prostor predviđut za daljnji razvoj. To je osnova za sve što slijedi.

Imamo planova – radio, televizija, starački dom za znanstvenike, banka... Do-

Dio demokratskog procesa su i prijevremeni izbori. Uz vlast ide odgovornost. Gdje je odgovornost za to što su birače prevarili neistinitim obećanjima?

či će sve to s vremenom. Sve je to plod starijivosti. Ni nikada nismo trošili na šunkice i svijinske polovice kojima bismo kupovali naklonost članstva u područničcima kao neki drugi sindikati. Sve koji su došli to nuditi osobno sam istjerao iz ureda.

Ci se da imate poslovni duha?

Vjerujete da nemam. Za to su uglavnom zasluzni moji suradnici. Ja se takvih stvari i ne sjetim. Uštedevina mi je godinama stajala na tekucem računu, pa su mi rekli da mi treba uzeti diplomu. Iskreno, zapravo nisam talentiran za biznis.

Možda jeste za politiku? Biste li mogli ući u politiku?

Politika ili sindikat, svejedno je. To su sredstva za ostvarenje ciljeva i idealu u koje čovjek vjeruje i koje živi ako živi kao čovjek. Prezir prema politici je kontraproduktivan, kao da zbog pokvarene hrane odbijate jesti.

a, čini neoliberalom? Zar sam ja gradimo sindikalnu zgradu?